

TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)

Uluslararası Hakemli Dergi Yıl: 2025/Bahar, Sayı: 8

ISSN 2792-0879

Araştırma Makalesi

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Masalların Kültür Aktarımındaki Rolü ve Önemi: TÜMAK-I Masal Projesi Örneği*

Tunahan Eren ARSLAN**

Öz

Bu makale yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde TÜMAK masallarının kültürel aktarımı destekleyen ve dil becerilerini geliştiren etkili bir araç olarak nasıl kullanılabileceğini ele almaktadır. Masalların içerdiği hayal gücü, kurgusal zenginlik ve dilsel çeşitlilik, onları öğrenci motivasyonunu artıran edebî eserler hâline getirmektedir. Makale; masalların okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesindeki rolüne odaklanmaktadır. Türk Masal Külliyatı (TÜMAK)-I zengin bir kaynak sunmakta olup bilhassa masalların tekerleme, ritim, kafiye, deyim ve atasözleri gibi dil öğeleri barındırması, dilin güzelliklerini ve canlılığını yalın bir şekilde öğrencilere sunmaktadır. Bunun yanı sıra masallar, dil seviyesine göre uyarlanarak öğrencilerin okuma-anlama, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Okuma becerisi için kelime avı, cümle kurma ve ana fikir çıkarma gibi etkinlikler önerilirken; dinleme becerisi açısından sesli anlatımlar tonlama, vurgu gibi özelliklerin öğrenilmesine ve metni özetleme, olay sıralama gibi becerilerin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Yazma becerisi için yaratıcı yazma etkinlikleri önerilmekte; konuşma becerisi açısından ise dramatizasyon, tartışmalar ve diyalog oluşturma gibi grup çalışmaları teşvik edilmektedir. Bu etkinlikler, dil gelişimini desteklerken hayal gücünü de artırmaktadır. TÜMAK masalları, dil öğrenimi yanı sıra kültürel aktarımı da desteklemektedir. Türk halkının gündelik yaşamını, toplumsal normlarını, doğayla ve toplumla ilişkisini yansıtan TÜMAK masalları, öğrencilere Türkçe dil becerilerinin yanı sıra Türk kültürüne dair farkındalık kazandırmaktadır. Bu yönleriyle TÜMAK masalları, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde etkili bir araç olmanın ötesinde kültürel bağlamın aktarılmasını da mümkün kılan zengin bir öğrenme kaynağı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Türk Masalları, kültür aktarımı, yabancılara Türkçe öğretimi, kültür, sosyokültürel öğeler

“Kültür aktarımı bir toplumun kültürel değerlerinin söyleyişler ve semboller aracılığıyla gelecek kuşaklara aktarılmasıdır.” (Çakmak vd., 2023, s. 89). Bir başka ifadeyle “bir millete ait kültürel özelliklerin yeni nesillere anlatılması, kavratılması ve benimsetilmesidir.” (Uyar, 2007, s. 19). Kültürel aktarımda iki temel kavram vardır. İlki sosyalleşme diğeri ise kültürlemedir. Sosyalleşme; yeni yetişen nesillere mensubu olduğu toplumun kültürel değerlerini, örf ve âdetleri, gelenek ve göreneklerini tanıtmaya, öğretmeye ve benimsetmedir (İnanç, 2004, s. 62). Kültürel aktarımdaki diğeri bir kavram da kültürlemedir. “Kültürleme, toplumların kendisini oluşturan bireylere belirli bir kültürü

* Geliş tarihi: 10.01.2025

Kabul Tarihi: 12.01.2025

Atıf: Arslan, T. E. (2025). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Masalların Kültür Aktarımındaki Rolü ve Önemi: TÜMAK-I Masal Projesi Örneği. *TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)*, 8: 14-28.

** Dr., Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, SAKARYA/TÜRKİYE, E-posta: tunahanarslan@sakarya.edu.tr ORCID: 0000-0003-1994-475X

aktarma, toplumun istediği insanı eğitime ve onu denetim altında tutarak kültürel birlik ve beraberliği sağlama, bu yolla da toplumsal barış ve huzuru oluşturma sürecidir.” (Güvenç, 2002, s. 85). Kültür aktarımında amaç yalnızca belirlenen kültürü aktarmak değildir. Hedeflenen kültürle birlikte dünyanın farklı coğrafyalarından gelen öğrencilerin kültürleri de dikkate alınarak kültür aktarımı gerçekleştirilir. Ayrıca kültür aktarımında öğrencinin hazır bulunuşluk durumu da dikkate alınmalıdır. Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alan öğrencinin öğrendiği kültür ile kendi kültürü arasındaki ilişki kültürel aktarım sürecini kolaylaştırmaktadır (Yeşilyurt, 2019, s. 22). Dil eğitiminde en etkili kültür aktarımı metinlerin seçimi ve kullanımı ile olur. “Yabancı dil öğretiminde kültür karşılaştırmalarına olanak sağlayan metinlerle çalışmak, öğrenciye dil bilgisinin yanı sıra kişisel deneyimlerini arttırmak, değişik bakış açıları kazandırmak, bilgi düzeyini yükseltmek, kendi koşullarını başka ülkelerin koşullarıyla karşılaştırmak gibi olanaklar sağlar” (Tapan, 1989, s.187).

Yabancılar dil öğretiminde dil bilgisi kadar kültür öğretimi de son derece önemlidir. Kültür aktarımında metin seçimi dil öğretiminde önemli rol oynamaktadır. Dil öğretiminde seçilen metinler, hem öğrencilere dil öğrenimini kolaylaştırması ve muhatap olduğu dili sevdirmesi hem de öğrendiği dilin kültürünü tanıtmaya açısından son derece önemlidir. Edebiyat, kültür aktarımında önemli bir araç vazifesi görmektedir. Edebî metinler bireylerin duygu ve düşünce dünyasının gelişimine katkı sağladığı gibi kültürel değerlerin öğretilmesinde de etkilidir. Söz konusu edebî metinler arasında kültürel değerlerimizi yansıtan efsaneler, destanlar, masallar gibi Türk halk edebiyatı ürünleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu tür metinler aynı zamanda özgün metin özelliği göstermektedir ve bunlar kültür aktarımında kullanılacak metinlerdir. Özgün metinler özellikle başlangıç ve orta düzeydeki öğrencilerin yabancı dil öğreniminde önemli bir katkı sunmaktadır. İlaveten bu tür metinler dil öğrenimi yanı sıra kültür aktarımını da sağlamaktadır (Kaptan ve Doğru, 2022, s. 32). Aynı şekilde Büyükkız ve Hasırcı (2013, s. 153), yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sadece dili öğretmenin değil, kültür aktarımının da önemsenmesi gerektiğini vurgulamış, Türk kültürünü yansıtan metinlerin kullanılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Avrupa Dil Portfolyosu”nun temel görüşlerinden biri yabancı dil öğretiminde kültürel değerlere yer verilmesi ilkesidir. Bu görüş çerçevesinde masal, tekerleme, mâni, destan gibi halk edebiyatı ürünleri aracılığıyla kültürle iç içe bir dil eğitimi sunmak dil öğretiminde doğal bir ortam oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır. Bu metinlerden masallar, Türkçe öğretiminde sıklıkla kullanılan başlıca kaynaklardan biridir. Masallar en eski dönemlerden gelen kültürel değerleri en iyi biçimde sonraki nesillere aktarmaktadır. Masallar yabancı dil öğretiminde, kültür aktarımında ve belli bir dil yeteneğinin kazanılmasında bir araç vazifesi görürler. İçerisinde barındırdığı kültürel unsurlar ve geleneksel motifler birtakım millî değerlerin aşılmasında eğitici özellik gösterir (Özcan ve Batur, 2021, s. 229). Çeribaş (2023, s. 338) da yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde masalların kullanılmasının önemini şu şekilde dile getirmektedir:

“Türk masal metinleri, Türklerin kültürel değerlerini taşıması yanında arı duru bir Türkçeyle anlatılmış metinlerdir. Bu bakımlardan masal metinlerinin hem Türk çocuklarına hem de Türkçe öğrenen yabancılara mutlaka tattırılması, dilin tadının bu metinler üzerinden verilmesi büyük önem arz etmektedir. Masallar yabancılara Türkçe öğretiminde hem okuma-anlama hem de dinleme-anlama metinleri olarak kullanılabilme kabiliyetine sahip olması bakımlarından da çoklu işleve sahip anlatılar olarak tarif edilebilir”

Dil kültürün taşıyıcısı ve aktarıcısıdır. Zira dil hem kültürün oluşmasını sağlayan düşünceyi hem de o düşünceyi hayata geçiren ifadeyi yaratır. Oluşan ifade, davranışı şekillendirir; insanı ve insanın toplumla ilişkisini düzenler. Oluşan bu kültür unsurları dil ile yeni nesillere aktarılmaktadır. Nitekim dil öğretimi kültür aktarımı açısından çok önemlidir (Melanlıoğlu, 2008, s. 67). Öte yandan dil kültürüyle birlikte öğrenildiğinde daha kalıcı ve anlamlı hâle gelir. Kramsch’a göre: “Her kültürün ona kendi kimliğini kazandıran, kendine özgü bir dili vardır. Dilin içinde kültürün bütün özellikleri ve tarihsel, toplumsal tüm birikimleri bulunur. Bu nedenle, dil öğrenmek o kültürü tanımaktır.” (Kramsch, 1993, s. 64).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı Türk edebiyatının zengin metin içeriğinden faydalanılarak sağlanır. Kültür aktarımı geçmişle gelecek arasında köprü vazifesi görmektedir. Kültür aktarımı aynı zamanda bir bilgi aktarımıdır ve bilgi birikimi için zengin kelime hazinesine ihtiyaç duyulur. Kelime hazinesi yoksa ya da azsa kültür aktarımı yapılamaz. Bu minvalde kelime hazinesini geliştirmek ve çoğaltmak, dolayısıyla kültür aktarımını sağlamak için kelime hazinesi geliştirmek gerekmektedir (Öztürk, 2025, s. 89). Bu da bol bol metin ve kitap okumakla sağlanmakla olup bilhassa halk edebiyatı ürünleri yeni yetişen neslin zengin bir sözcük dağarcığına sahip olmasını sağlayacağı gibi kültürel değerleri benimsemesini de sağlamaktadır. “Yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kullanılan metinler, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken aynı zamanda kültürel bilgi de sunar. Bu metinler, dilin yanı sıra Türk toplumunun değerlerini, inançlarını, âdetlerini ve yaşam tarzını tanıtır. Dil öğrenenlerin, sadece dilin yapısını öğrenmekle kalmayıp aynı zamanda dilin konuşulduğu toplumun kültürel arka planını da anlamaları gerekir. Bu, dilin daha anlamlı ve etkili bir şekilde kullanılmasına olanak tanır.” Dolayısıyla yabancılara Türkçe eğitiminde kullanılan metinler hem yabancıların dil eğitimini sağlar hem de kültürel aktarımı gerçekleştirir ve Türkçe öğrenen biri Türkçeyi öğrendiği gibi Türk kültürünü de tanır ve özümser (Abzhanova ve Özdemir, 2024, s. 42). Yavuz (2009, s. 105) masalların dil ve anlatım özelliklerinin, dil öğretimi açısından önemi üzerinde durmaktadır:

“Masallarda dil yalın bir Türkçedir. Anlatımda betimlemeler oldukça az yer alır. Masalın bütününe hareketli bir dil hâkimdir. Böyle olunca da betimleme değil, eylem ağırlıklıdır. Bu da hareketliliği sağlayan temel öğedir.”

Bu bağlamda masalların dilinin yalın olması anlamayı kolaylaştıracaktır. Ayrıca masallardaki hareketlilik bireylerde bir heyecan ve ilgi uyandırması açısından önemlidir (Ayhan ve Arslan, 2014, s. 545). Masallardaki dil olgusuna değinen Doğan (1993, s.128), masalların bir dil tadında olduğunu ve bu tadın günlük kullanılan dilden farklı olarak tarihî süreçte yüzyıllar boyunca süzülerek oluşan bir olgu olduğunu ifade ederek masalların dil öğretimindeki işlevselliğine dikkat çekmektedir.

Bu çalışmada, Türkiye sahası masallarını bir araya getiren TÜMAK-I projesinden seçilen masalların yabancı dil öğretiminde kullanılması teklif edilecektir. Çalışmanın genel amacı TÜMAK-I masallarının yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarıcısı olarak kullanılabilirliğini ortaya koymaktır. Bununla birlikte çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır: TÜMAK-I masalları hangi yönleriyle yabancıların Türkçe öğretimine uygundur? TÜMAK-I masallarında yer alan hangi kültürel unsurlar Türkçe öğrenen yabancılar kültürel aktarımı sağlamaktadır? TÜMAK-I masalları temel dil becerilerini nasıl geliştirir? Bu bağlamda TÜMAK-I masal sayfasından seçilen masallar yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyler için B1 düzeyine uyarlanabilir. Bu uyarlama doğrultusunda adı geçen masal metin uyarlama tekniklerinden sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma yöntemleriyle B1 düzeyine indirilebilir. Sadeleştirme işlemi yapılırken sezgisel ve yapısal yaklaşım bir arada uygulanabilir. Ayrıca masalın giriş ve sonuç bölümüne sezgisel yaklaşım temel alınarak içerik sadeleştirme işlemi yapılabilir. Genişletme işlemi esnasında da bazı kelime ve kelime gruplarının metinden çıkartılıp yerine bu kelime ve kelime gruplarını açıklayıcı bağlamlar eklenebilir. Kolaylaştırma yöntemi ile de masalda yer alan üst düzey kelimelerin açıklamalarının yer aldığı bir sözlük oluşturulabilir. Bu konuda yapılmış örnek masal çalışmaları yer almaktadır. Haktan Kaptan ve Meral Doğru *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Masal Uyarlama Örneği: Ağlayan Narla Gülen Ayva Masalı* isimli çalışmasında metin uyarlama tekniklerinden yararlanarak Ağlayan Narla Gülen Ayva Masalı'nın yabancılar Türkçe öğretiminde kullanmak üzere uyarlamışlardır (Kaptan ve Doğru, 2022, s. 32). Ayrıca yukarıda sözü edilen aşamaları uygulayarak yeni metin uyarlamalarına bir nevi yol açmıştır.

1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretilmesinde Kültür Aktarımı

Dil öğretimi kültürel aktarımla aynı düzlemde ilerleyen bir kavramdır. Yabancı dil öğretiminde kültürel unsurların etkin bir şekilde aktarılabilmesi için ders planı hazırlanırken kültürel öğelerin aktarımına da tıpkı dil bilgisi ve sözcük öğretiminde olduğu gibi birincil derecede önem verilmeli, dersler kültürel öğelerin aktarımını etkin kılacak zamanı sağlayacak şekilde düzenlenmeli ya da bunun için ayrı dersler oluşturulmalı, kültür konusu öğretici yetiştirme programlarında özel olarak vurgulanmalı ve ders kitapları seçilirken kitaplarda kültürel öğelerin başarılı bir şekilde verilip verilmediği iyice incelenmelidir (Dunnett vd., 1986, s. 157-160). Kültür aktarımı, bir millete ait olan kültürel değerlerin gelecek kuşaklara iletilmesini ifade eder. Ayrıca kültür aktarımı bir milletin maddi ve manevî değerlerinin yaşatılıp yeni nesillere aktarılmasıdır. “Kültür aktarımı; bilginin, değerlerin,

inançların geleneklerin, sanatın ve diğer kültürel unsurların bir toplumdan başka bir topluma veya bir nesilden diğer nesile aktarılması veya paylaşılmasıdır.” (Ulu, 2024, s. 11). Dilin en önemli fonksiyonlarından biri dil aktarımını sağlamaktır. Kültür aktarımı da en iyi dil ile gerçekleştirilir. Kültür aktarımında en etkili unsur her ne kadar dil olsa da dil dışında informal yollar da kültür aktarımını sağlamaktadır (Arslan, 2021, s. 63-65).

Tomalin ve Stempleski *Cultural Awareness* adlı eserinde yabancı dil derslerinde kültür aktarımının temel hedeflerini şu şekilde sıralamışlardır:

1. Öğrencilerin kişilerin kültür ile ilişkili davranışlar gösterebileceğini kavramasına destek olmak.
 2. Sosyal unsurların Türkçe öğrenenlerin konuşma ve davranışlarını etkilediğini kavramasına destek olmak.
 3. Türkçe öğrenmek isteyenlerin hedeflenen kültüre ait bazı hâllerde ortaya çıkan geleneksel hal ve hareketlerin daha fazla farkında olmalarını sağlamak
 4. Türkçe öğrenmek isteyenlerin hedeflenen kültürde yer alan kelimelerin akla getirdikleri ile ilgili farkındalıklarını desteklemek,
 5. Türkçe öğrenmek isteyenlerin hedeflenen kültür konusundaki genellemeleri değerlendirme yeteneği geliştirmesine yardım etmek.
 6. Türkçe öğrenmek isteyenlerin hedeflenen kültür hakkında bilgi sahibi olmak için gereken becerileri elde etmesini sağlamak,
 7. Türkçe öğrenmek isteyenlerin hedeflenen kültür konusunda merakını çoğaltmak ve o kültürü benimsemiş insanlarla duygudaşlık kurabilme konusunda teşvik etmektir (Tomalin ve Stempleski, 1993, akt. Yiğit, 2017, s. 38-39). Byram ve Risager yabancı dil öğretiminde öğreticinin kültür aktarımıyla ilgili sağladıklarını şu şekilde maddelendirmiştir:
1. Öğrencileri hedef kültürle ilgili bilgilendirmek,
 2. Önyargıları kırmak ve öğrencilerin hoşgörü düzeylerini yükseltmek,
 3. Öğrencilerin ülkeler arasındaki fark ve benzerlikleri görmelerini sağlamak,
 4. Öğrencilerin sosyal ve kültürel durumlarla ilgili olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olmak,
 5. Öğrencilerin kendi kültürlerinin farkına varmalarını sağlamak,
 6. Yabancı dil öğrenimini daha güdüleyici bir duruma dönüştürmek (Byram ve Risager, 1999, s. 100, akt. Bölükbaş ve Keskin, 2010, s. 229).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel öğelerin öne çıkarılması, öğrencilerin dili anlamasını ve kullanmasını daha anlamlı hâle getirmektedir.

2. Türk Masal Külliyatı (TÜMAK)-I Projesi

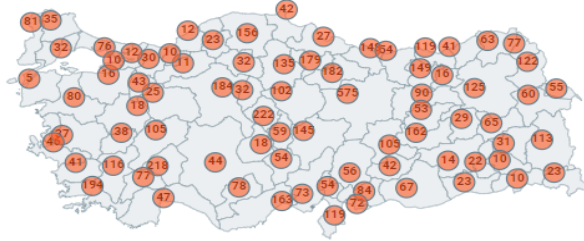
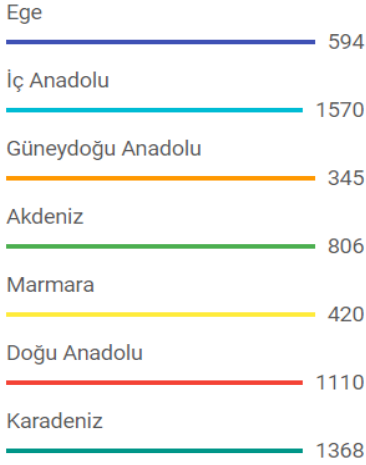
Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı tarafından hayata geçirilen ve Cumhurbaşkanlığı yatırım programına alınan “Türk Masal Külliyyatı (TÜMAK)-I Projesi” Türkiye’de yazılı kaynaklarda bulunan masalları bir proje çatısı altında toplayıp kayıt altına almayı ve yazılı ve sözlü masal arşivi oluşturmayı hedeflemektedir (URL-1, URL-2, URL-3, URL-4, URL-5, Arslan, 2025, s.5). Aynı zamanda projenin nesiller arası kültürel iletişimde sözlü kültürden beslenen masalların işlevsel olmasını sağlamak, toplumun kültürel değerlerini masallar aracılığıyla yaşatmak, toplumsal normlara uygun bireylerin yetiştirilmesine katkıda bulunmak, okuyuculara psikolojik rahatlama ve eğlence sunmak gibi hedefler de taşımaktadır (URL-1, URL-2). “Var olanın kıymetini bilme” ilkesiyle oluşturulan proje, literatür araştırması ve derleme yöntemleri kullanılarak hayata geçirilmiştir.

2019-2022 yılları arasında “Anka Kuşu” logosuyla yürütülen ve Cumhurbaşkanlığı kararı ile yatırım programına alınan (URL-5) TÜMAK-I projesi, masala emek veren her bireyin projede bir paya sahip olduğu temel prensibini benimsemiştir. Doç. Dr. Zeki Eraslan’ın yürütücü olduğu, Prof. Dr. Fatma Ahsen Turan, Prof. Dr. Mehmet Naci Önal, Prof. Dr. Nebi Özdemir, Prof. Dr. Dursun Ali Tokel, Dr. Ömer Gök, İ. Evre Çoruh’un yer aldığı “Proje Yürütme Kurulu” dışında proje kapsamında faaliyet gösteren bölge sorumluları ve il temsilcileri de bulunmaktadır. Yedi coğrafi bölgeden ve seksen bir ilde derlenen masallar “www.masal.gov.tr” internet sitesinden temin edilebilen metin ve ses kayıtlarına dayanmaktadır.

Bu proje, Türk masallarının kamuoyunda tekrar yer bulmasını sağlayarak Türk masalcılık geleneğinin canlanmasını ve dağınık durumda olan literatür bir araya getirilerek yeni masalların kazandırılmasını sağlamıştır. İl temsilcileri ve bölge sorumlularının katkılarıyla 2500’ü aşkın bir rakama ulaşan metinler denetimden geçirilerek 1252 masal Proje Yürütme Kurulu tarafından onaylanmış ve e-yayın olarak genel erişime açılmıştır (URL-6). 2023 yılından itibaren 2. aşaması yürütülmekte olan projede, Eylül 2024 itibarıyla derlenen masal sayısı 6213’e, erişime açılan toplam masal sayısı 2333’e ulaşmıştır. Geniş bir literatür taraması ve derleme süreci neticesinde hayata geçirilen TÜMAK Projesi, Türk masal geleneğini temsil etme kudretine sahip bir koleksiyon ortaya koymuştur. Bu minvalde TÜMAK masalları, Türk masal geleneğinin çeşitliliğini ve derinliğini yansıtmaya noktasında eşsiz bir potansiyel taşımaktadır. Bu proje, Türk kültürünün sözlü gelenekle yazılı kaynaklar arasında köprü kuran güçlü bir aracı olarak tarihî, edebî ve sosyolojik açıdan büyük bir değer taşımaktadır. Masal çeşitliliği ve tematik zenginliği açısından bu koleksiyon Türk kültürünün kolektif hafızasını anlamak için kıymetli bir kaynak teşkil etmektedir.

MASAL HARİTASI

Bölgelere Göre Dağılım

<https://www.masal.gov.tr>'den alınmış görsel (ET: 05.10.2024)

Geçmişin zengin anlatı hazinesini gelecek nesillere aktarmak için bilimsel yöntemleri titizlikle kullanarak kültürel belleği diri tutma konusunda örnek teşkil eden ve 2023 yılından bu yana ikinci basamağı yürütülmekte olan projenin nihaî gayeleri arasında motif ve tip kataloğu hazırlamak, Türk dünyası masallarının ortak varyantlarını belirlemek, üniversite ve kişisel arşivleri merkezî bir kurumda toplamak, lehçelerde basılmış masalları Türkiye Türkçesine aktarmak, masallarla ilgili profesyonel anlatıcılar yetiştirmek, geleneksel masal anlatıcıları ile gençleri bir araya getirmek, masalları tiyatrolaştırmak bulunmaktadır (Arslan, 2024, s. 1). Toplumların kimliklerini koruma ve kendi özgün değerlerini küresel bir çağda var etme çabası düşünüldüğünde TÜMAK-I Projesi, ulusal belleğin güçlenmesine yönelik eşsiz bir çabadır.

3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde TÜMAK Masalları Aracılığıyla Kültürel Aktarımın Sağlanması ve Bir Etkinlik Denemesi

Bir milletin sözlü anlatı geleneği içinde doğan ve aktararak günümüze kadar gelen, mitik dönemlerden itibaren kültür kodlarını bünyesinde barındıran anlatılar (Turan, 2022, s. 5) olan masallar, insanın hayal gücünün en güzel ifadeleri olan sözlü anlatılardır. Umay Türkeş Günay, Türk masal kahramanlarının Türk tipini; yaşayışlarının ise Türk halkının yaşayışını temsil ettiğini ve İslami inancın gerekli kıldığı mümin kul tipinin Türk masallarında örnek tip olarak kabul edildiğini vurgulamaktadır. Masalların müşterek bir yapıya sahip olmakla beraber muhteva yönünden anlatılarak yaşatıldığı milletin tüm özelliklerine büründüğünün altını çizmektedir (Günay, 1992, s. 110; Günay, 2011, s. 96).

Masallar yabancı dil eğitiminde öğrenciye baskı ve stesten uzak, çok boyutlu öğrenme olanağı sağlayan, sorumluluk bilincini geliştiren, keşfedici öğrenme imkânı sunan, düşünmeye sevk eden ve merak duygusu uyandıran edebî türlerdir. Ayrıca masallar tekerlemelerle, soru cevaplarla, formel ifadelerle dilin güzelliklerini, esnekliğini ve canlılığını yalın bir anlatımla ortaya koymaktadır. Dolayısıyla masallar bu yönleriyle yabancı dil öğrenimi görenlere dili ve o dilin kültürel özelliklerini öğrenme kolaylığı sağlamaktadır. Masalın kurgu dünyası, olağanüstü olaylar zinciri, fantastik öğelerin ağır basması masalı yabancı dil eğitiminde cazip kılmaktadır (Birdal, 2023, s. 58-59). Türk Masal Külliyyatı (TÜMAK) masalları, Türk kültürünün derinliklerini yansıtan zengin içerikleriyle kültürel aktarımda eşsiz bir kaynaktır. Bu masallar, geleneksel değerler, halk inanışları, örf ve adetler gibi kültürel unsurları barındırarak öğrencilerin yalnızca dili değil, o dilin arkasındaki kültürel bağlamı da öğrenmelerine olanak sağlamaktadır. TÜMAK masalları, Türk halkının gündelik yaşamını, doğayla ve toplumla ilişkisini, toplumsal normlarını ve hayal gücünü yansıtan imgelerle doludur.

Bununla birlikte TÜMAK masalları, özgün Türkçe ifadeler, deyimler, atasözleri ve halk söylemleri içermesiyle dil öğrenenler için gerçekçi ve zengin bir dil ortamı sağlamaktadır. Ayrıca masalların içerdikleri tekrarlı ifadeler, ritim ve kafiye unsurları, dil öğrenimini daha eğlenceli ve etkili hâle getirmektedir. Dil seviyesine göre uyarlanmış TÜMAK masalları, okuma-anlama, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir kaynak olabilir.

Okuma: Okuma, ana dilde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de temelde yer almakta ve metinlerle biçimlendirilmektedir (Başoğlu ve Aksu, 2016, s. 79). Arslan (2023, s. 7) ana dili öğrencilerin bile zorlandığı okuma becerisinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin de zorlanacağını belirtmektedir. Bu nedenle öğrencilere okuma becerisi kazandırılmak isteniyorsa okuma akıcılığının öncelikli olarak kazandırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akıcı okuma becerisi, öğrencinin okuduğu metni doğru, hızlı ve anlamlı bir şekilde okuyabilme yeteneğini ifade etmektedir. Güngör (2019, s. 175), hedef dilde akıcı okuma becerisine sahip olmayan birinin akademik hayatında başarılı olmasının oldukça zor bir durum olduğunu ifade etmektedir. Bu minvalde TÜMAK masalları, okuma becerisini geliştirmek için ideal bir kaynak oluşturmaktadır. Öğrencilerden masadaki önemli noktaları belirlemeleri, yeni kelimelerle cümleler oluşturmaları veya masalın ana fikrini çıkarmaları istenebilir.

Etkinlik: Masal Metninden Kelime Avı

Öğrenciler bir TÜMAK masalını okurken belirli kelime gruplarını (örneğin sıfatlar, fiiller veya deyimler) bulmaya çalışır. Daha sonra bu kelimelerle yeni cümleler kurmaları istenir. Bu etkinlik, kelime dağarcığını geliştirmeye yardımcı olmaktadır.

Örnek: 4541 numaralı “Altın Armut” Masalı

Görev: Masalda geçen sıfatları bulun ve her biriyle birer cümle yazın. “Altın”, “güzel”, “cesur” gibi sıfatlarla cümleler oluşturulabilir.

Dinleme: Yabancı bir dili konuşabilmek için ilk önce o dilde yeterince dinleme yapılmalıdır. Bu dinlemeler öğrenci için konuşmaya temel oluşturacak girdileri sağlamaktadır. Öğrenen kişi, dinleme becerisi yardımıyla sesleri tanımakta, tonlama ve vurgunun kelimelerin cümledeki anlamına etkisini anlamakta ve konuşmacıdan gelen mesajı doğru olarak anlamaktadır (Demirel, 2011, s. 98). Dinleme becerisi, değişen ve gelişen teknoloji ve eğitim yöntemlerinden en çok etkilenen beceridir (Yıldırım ve Yıldırım, 2016, s. 2097). Bu sebeple dinleme etkinliklerinin ve içeriklerinin çeşitlendirilmesi öğrenenin elde ettiği girdiyi zenginleştirmektedir. Dinleme etkinliklerinde TÜMAK masallarından seçilmiş kısa parçalar kullanılabilir. Öğrencilerden dinledikleri masalı özetlemeleri, masalda geçen olayları sıralamaları veya karakterlerin niyetlerini yorumlamaları istenebilir. Ayrıca öğretici tarafından yapılan masal anlatımları, öğrencilere ritim ve vurgu gibi konuşma özelliklerini öğrenme fırsatı sunmaktadır.

Etkinlik: Masalı Dinle ve Soruları Yanıtla

Öğrencilere TÜMAK’tan seçilmiş bir masalın ses kaydı dinletilir. Dinleme sırasında dikkat etmeleri gereken sorular önceden paylaşılır. Dinleme bittikten sonra öğrenciler soruları yanıtlar ve masalın ana fikri üzerine bir tartışma yapılır.

Örnek: 3914 numaralı “Keloğlan ve Hasta Sultan” Masalı

Sorular: Keloğlan, padişahın kızını iyileştirmek için hangi yöntemle çare bulmuştur? Keloğlan, padişahı ne tür bir ödül talep etmiştir? Keloğlan’ın fesine doldurulan altınlar köye vardığında neden dökülmüştür?

Yazma: “Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisini geliştirmede amaç bireyin duygu ve düşüncelerini Türkçenin dil özelliklerine uygun ve planlı bir biçimde yazıya aktarmalarını sağlamaktır. Yazma becerisi, uygulamalı olduğu için birey, kazanılmış bilgileri somut bir biçimde gösterebilmektedir” (Tiryaki, 2013, s.38) . Yazma etkinliklerinde öğrencilerden masalın farklı bir sonunu yazmaları, karakterlerin bakış açısıyla bir günlük oluşturmaları veya kendi kültürlerine ait bir masalı Türkçe olarak yazmaları istenebilir. Bu tür görevler, hem dil bilgisi hem de yaratıcı yazma becerilerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır.

Etkinlik: Masalı Farklı Bir Sonla Tamamlama

Öğrencilerden okudukları veya dinledikleri bir masalın sonunu kendi hayal güçlerini kullanarak yeniden yazmaları istenir. Bu etkinlik öğrencilerin yaratıcı düşünmelerine ve yazma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Örnek: 4054 numaralı “İyiliğe İyilik” Masalı

Görev: Masalı okudunuz. Şimdi masalı, tüm karakterlerin (yaşlı adam, karısı ve Gürcü adam) birlikte ve mutlu bir şekilde yaşadığı bir sonla yeniden yazınız. Yazarken karakterlerin birbirleriyle ilişkilerini güçlendirecek ve dayanışma duygusunu vurgulayacak detaylara yer veriniz.

Konuşma: Ünlü dil bilimciler Malihah ve Bygate konuşma becerisini en zor edinilen beceri türü olarak tanımlamaktadırlar. Malihah kendine güven ve motivasyon, utangaçlık ve korku gibi bazı olumsuz niteliklerin üstesinden gelmek için öğrencilerin sözlü yeteneklerini geliştirmeyi öğrenmeleri gerektiğini ifade ederken Bygate dil kurallarının yani gramer, telaffuz ve kelime bilgisinin iyi bilinmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Kocayanak, 2021, s. 20). Bu çerçevede konuşma becerisi geliştirmek için öğrenciler masal temalı tartışmalara katılabilir, grup çalışmalarıyla masalları dramatize edebilir veya masallardaki karakterler üzerinden diyaloglar oluşturabilir. Bu tür aktiviteler, öğrencilere öğrendikleri dili doğal bir şekilde kullanma fırsatı sunmaktadır.

Etkinlik: Masalı Dramatize Etme

Öğrenciler gruplara ayrılarak TÜMAK masallarından birini canlandırır. Her öğrenci bir karakteri oynar ve masalı canlandırırken diyaloglar oluşturur. Bu etkinlik hem konuşma hem de işbirliği becerilerini geliştirmektedir.

Örnek: 4550 numaralı “Kaplumbağa ile Tilki” Masalı

Görev: Grupça bu masalı canlandırın. Masadaki tilki, kaplumbağa ve diğer karakterlerin rollerini doğaçlama repliklerle yeniden canlandırın. Diyaloglara kendi yorumlarınızı ekleyebilirsiniz.

TÜMAK-I masallarının kültürel aktarım açısından da son derece değerli olduğuna şüphe yoktur. Masallar, Türk halk kültürüne ait çeşitli öğeleri barındırmaktadır ve bu öğeler, Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere Türk kültürünü tanıtmak için mühim bir araçtır. Masalların içerisinde yer alan “Keloğlan” gibi tipik halk kahramanları, “peri”, “dev” gibi fantastik varlıklar ve “han”, “pazar” gibi mekânlar, Türk kültürüne ait önemli semboller olup bu semboller öğrencilerin Türk toplumunu anlamalarına yardımcı olmaktadır. Bu karakterler ve unsurlar, öğrencilerin Türk toplumunun geleneklerini, değerlerini ve dünyayı algılama biçimlerini öğrenmelerini sağlamaktadır.

TÜMAK-I masalları, aynı zamanda Türk halkının toplumsal değerlerini ve yaşam tarzını da öğrencilerine sunmaktadır. Masallarda vurgulanan misafirperverlik, büyüklere saygı, dostluk ve yardımlaşma gibi temel Türk değerleri, öğrencilere Türk kültürünü içselleştirme imkânı tanımaktadır. Masallarda sıkça karşılaşılan halk deyimleri ve atasözleri, Türkçenin anlam derinliğini ve kültürel zenginliğini öğrencilere aktarırken dil öğreniminin yanı sıra kültürel becerilerin de kazandırılmasına yardımcı olmaktadır. Türkçe öğrenen bireyler için masallar aracılığıyla kültürel aktarım, dil öğrenmenin sadece gramatik bir süreçten ibaret olmadığını, aynı zamanda bir kültürün öğrenilmesi

gerektiğini göstermektedir. TÜMAK-I masalları, bu noktada önemli bir araçtır çünkü dil ve kültür birbiriyle sıkı bir şekilde ilişkilidir ve bu ilişkiyi anlamadan bir dili öğrenmek eksik kalır.

Sonuç

Masalların içerdiği hayal gücü, kurgusal zenginlik ve dilsel çeşitlilik, onları dil öğretiminde önemli bir araç hâline getirmektedir. Bu metinler, aynı zamanda öğrenici motivasyonunu artıran etkileyici edebî eserler olarak öne çıkmaktadır. İlâveten masallar, yalnızca dil öğretimini kolaylaştırmakla kalmayıp kültürel aktarımı destekleyen bir unsur olarak da büyük bir rol üstlenmektedir. Gerek içerik gerekse yapısal özellikleri itibarıyla masalların bu işlevi yerine getirebiliyor olması, onları ders materyali olarak kullanmanın faydalı olabileceğini göstermektedir. Bunun yanı sıra masallar okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir araç olmanın yanı sıra bu becerilere bağlı dil yapılarının öğretimini ve bu yapıların kalıcılığını destekleme açısından da önemlidir. Bilhassa dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin kazandırılmasında masalların motivasyon sağlayıcı etkisinin göz ardı edilemeyeceği açıktır. TÜMAK Projesi, Türk masal geleneğini temsil etme kudretine sahip bir koleksiyon ortaya koymuştur. Bu çerçevede TÜMAK masalları, Türk masal geleneğinin çeşitliliğini ve derinliğini yansıtmada eşsiz bir potansiyel taşımaktadır. Dil seviyesine göre uyarlanmış TÜMAK masalları, okuma-anlama, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir kaynaktır. TÜMAK-I masalları, dil ve kültür birbiriyle olan sıkı ilişkisi düşünüldüğünde pek önemli bir araçtır.

Kaynakça

- Arslan, F. (2023). *Türkçe öğrenen yabancıların akıcı okuma becerilerinin gelişiminde akıcılık geliştirme dersinin etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arslan, N. (2021). *Konya’da sürdürülen Şivlilik geleneğinin sosyal bilgiler dersi kültür aktarımı açısından değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arslan, T. E. (2024). Yalanlamalı masalların uyumsuzluk kuramına göre incelenmesi: TÜMAK-I projesi örneği. *TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)*, 6, 1-14.
- Arslan, T. E. (2025). *Türk Masal Külliyyatı (TÜMAK)-I masallarının formel ve tekerlemeler bakımından incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Babzhanova, A., Özdemir, C. (2024). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma metinlerinin kültür aktarımı kazanımında kullanımı. *Journal of Criminology Sociology and Law*, 9 (9), 39-53.

Baçoğlu, D. A., Aksu, C. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe okuma öğretimi ve örnek ders malzemeleri. F. Yıldırım ve B. Tüfekçioğlu (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi: Kuramlar, yöntemler, beceriler, uygulamalar* (s. 79-114), Pegem Yayıncılık.

Birdal, R. (2023). *Yabancı dil eğitiminde masalların kültür aktarımındaki rolü ve önemi-bir masal örneği: Rapunzel masalı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bölükbaş, F., Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *International Periodical For the Languages*, 4(5), 221-235.

Byram, M., Risager K. (1999). *Language teachers, politics and culture*. Clevedon Press.

Çakmak, D., vd. (2023). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel unsurlar: Türkçe yaşamak Türkçe ders ve çalışma kitabı (b1-b2 seviyesi): 1.7 Türkçe yaşamak Türkçe öğretimi setinde kültürel unsurlar. *Türk Dergisi*, 4(2), 84-101.

Demirel, Ö. (2011). *Yabancı dil öğretimi*. Pegem Akademi.

Doğan, M. H. (1993). *Yazıdan bakmak*. Adam Yayınları.

Dunnett, S. C., vd. (1986). English language teaching from an intercultural perspective. J. M. Valdes, *Culture Bound* (s. 148-160). Cambridge: Cambridge University Press

Günay, U. (1992). *Türk dünyası el kitabı: Masal*. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayını.

Günay, U. (2011). *Elazığ masalları ve Propp metodu*. Akçağ Yayınları.

Güngör, H. (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akıcı okuma: Durum çalışması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Bolu İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Güvenç, B. (2002). *Kültürün ABC'si*. Yapı Kredi Yayınları.

Helimoğlu Yavuz, M. (2009). *Masallar ve eğitimsel işlevleri*. Cumhuriyet Kitapları.

İnanç, B.Y. (2004). *Gelişim psikolojisi çocuk ve ergen gelişimi*. Nobel Kitabevi.

Kaplan, H., Doğru, M. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir masal uyarlama örneği: Ağlayan Narla Gülen Ayva Masalı. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 30-46.

Kocayanak, D. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin konuşma becerisini ölçme sürecine yönelik uygulamaları*. Yayımlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

Kramsch, C. (1993). *Context and culture in language teaching*. Oxford University Press

Melanlıoğlu, D. (2008). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Eğitim ve Bilim*, 33 (150), 64-73.

Özcan, H. Z., Batur Z. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir metin uyarlama örneği: Köroğlu Destanı. *Folklor Akademi Dergisi*. 4(2), 227 – 251.

Öztürk, A.G. (2015). *Dîvânı Lugâtî't-Türk'te yer alan atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımına katkısı üzerine bir değerlendirme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tapan, N. (1989). Yabancı dil olarak Almanca öğretiminde özgün metinlerin işlevi. *Dilbilim VIII*, 184-192.

Tiryaki, N. E. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 33-44.

Tomalin, B., Stempleski, S. (1993). *Cultural Awareness*. Oxford University Press.

Turan, F. A. (2022). Sözlü anlatı geleneğinin ustaları: Masal anaları. F. A. Turan, H. Yazıcı Ersoy, Ş. Demirel (Ed.), *Doğu'dan Batı'ya masalın serüveni: Dünya masalları* (s. 5-18), Nobel Kültür.

Ulu, G. (2024). *Dede Korkut hikâyeleri çizgi filmi örneğinde yurt dışındaki Türk çocuklarına Türkçe öğretiminde kültür aktarımı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Uyar, Y. (2007). *Türkçe öğretiminde kültür aktarımı ve kültürel kimlik geliştirme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yıldırım, Ö., Yıldırım, S. (2016). Yabancı dil öğreniminde dinleme becerisinin önemi ve yabancı dil öğrenenlerin yaşadığı dinleme anlama problemleri: bir alan yazın değerlendirmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16(4), 2094-2110.

Yiğit, M. (2017). *Kültürel etkileşim bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Hiper Yayın.

URL-1: <https://www.masal.gov.tr> (E.T.: 24.09.2024)

URL-2: <http://www.akmb.gov.tr/Haber.aspx?HaberId=1330> (E.T.: 24.09.2024)

URL-3: <https://aregem.ktb.gov.tr/Eklenti/74225,e2brosurtumak-ipdf.pdf?0> (E.T.: 24.09.2024)

URL-4: <https://aregem.ktb.gov.tr/TR-272466/turk-masal-kulliyati-i-projesi.html> (E.T.: 24.09.2024)

URL-5: <https://akmb.gov.tr/cumhurbaskanligi-destekli-yatirim-projeleri/masal-masal-turkiye> (E.T.: 24.09.2024)

Role and Importance of Tales in Cultural Transfer in Teaching Turkish as a Foreign Language: Example of TÜMAK-I Fairy Tale Project*

Tunahan Eren ARSLAN**

Abstract

This article explores how TÜMAK tales can effectively teach Turkish as a foreign language by supporting cultural transfer and enhancing language skills. The imagination, narrative richness, and linguistic diversity inherent in these tales transform them into literary works that boost learners' motivation. The study delves into the role of tales in developing reading, listening, speaking, and writing skills in detail. Turkish Tale Collection (TÜMAK) offers a rich resource in this context. Tales featuring linguistic elements such as rhymes, rhythm, proverbs, idioms, and tongue twisters present the beauty and vibrancy of the language to learners in a simple yet engaging manner. Additionally, when adapted to different language levels, these tales help students improve their reading comprehension, listening, speaking, and writing skills. TÜMAK tales offer various contributions to the development of language skills. For reading, activities such as word scavenger hunts, sentence construction with new words, and identifying the main idea are suggested. In terms of listening, audio versions of the tales help learners grasp intonation and stress patterns, while also developing their ability to summarize, sequence events, and interpret character intentions. For writing skills, creative tasks such as rewriting the tale with a different ending, writing a diary from a character's perspective, or composing a tale from their own culture in Turkish are encouraged. These activities reinforce grammatical structures while enhancing learners' imagination. Regarding speaking skills, the tales provide opportunities for group dramatizations, theme-based discussions, and character-driven dialogues. Beyond supporting language acquisition, TÜMAK tales also facilitate cultural transfer. By reflecting on the daily lives, societal norms, and relationships with nature and the community of the Turkish people, these tales provide learners with not only Turkish language skills but also an awareness of Turkish culture. In this regard, TÜMAK tales serve as a comprehensive learning resource that goes beyond mere language-teaching, enabling the transfer of cultural context while fostering an engaging and multidimensional learning experience in teaching Turkish as a foreign language.

Keywords

Turkish fairy tales, cultural transfer, teaching Turkish to foreigners, culture, sociocultural elements

*Date of Arrival: 10.01.2025

Date of Acceptance: 12.01.2025

Citation: Arslan, T. E. (2025). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Masalların Kültür Aktarımındaki Rolü ve Önemi: TÜMAK-I Masal Projesi Örneği. *TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)*, 8: 14-28.

** Dr., Sakarya University, Turkish Language Teaching Application and Research Centre, SAKARYA/TÜRKİYE, E-mail: tunahanarslan@sakarya.edu.tr ORCID: 0000-0003-1994-475X

Роль И Значение Народных Сказок При Культурной Трансляции в Методике Преподавании Турецкого Языка Как Иностранного: Пример Проекта TÜMAK-I *

Тунахан Эрен Арслан**

Аннотация

В данной статье рассматривается, каким образом сказки из сборника TÜMAK могут быть использованы в качестве эффективного инструмента при обучении турецкому языку как иностранному, поддерживая при этом культурную передачу и развитие языковых навыков. Воображение, сюжетное богатство и лингвистическое разнообразие, присущие этим сказкам, превращают их в литературные произведения, которые мотивируют учащихся. Исследование подробно анализирует роль сказок в развитии навыков чтения, аудирования, говорения и письма. TÜMAK предлагает богатый ресурс для этих целей. Сказки, содержащие такие языковые элементы, как рифмы, ритм, пословицы, идиомы и скороговорки, представляют красоту и живость языка учащимся в простой и увлекательной форме. Сказки TÜMAK вносят разнообразный вклад в развитие языковых навыков. Для чтения предлагаются такие виды деятельности, как поиск слов в тексте, составление предложений с новыми словами и определение основной идеи. В рамках развития навыков аудирования звуковые версии сказок помогают учащимся усваивать интонацию и акцент, а также развивают умения пересказывать, устанавливать последовательность событий и интерпретировать намерения персонажей. Для развития письменной речи рекомендуются творческие задания: изменить конец сказки, написать дневник от имени героя или сочинить сказку из своей культуры на турецком языке. Эти упражнения укрепляют грамматические структуры и развивают воображение учащихся. В плане устной речи сказки предоставляют возможность для групповой драматизации, тематических обсуждений и составления диалогов на основе персонажей. Отражая повседневную жизнь, социальные нормы, отношения с природой и обществом турецкого народа, эти сказки предоставляют учащимся не только языковые навыки, но и понимание турецкой культуры. Таким образом, сказки TÜMAK являются комплексным образовательным ресурсом, который выходит за рамки обычного инструмента для изучения языка, позволяя передавать культурный контекст и обеспечивать увлекательный и многогранный процесс обучения турецкому языку как иностранному.

Ключевые слова

Турецкие сказки, Культурная трансляция, Обучение турецкому языку как иностранному, Культура, Социокультурные элементы

* Дата поступления статьи: 10.01.2025

Дата принятия статьи: 12.01.2025

Цитирование: Arslan, T. E. (2025). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Masalların Kültür Aktarımındaki Rolü ve Önemi: TÜMAK-I Masal Projesi Örneği*. *TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)*, 8: 14-28.

** К.ф.н. Университет г. Сакарья, Центр обучения и исследования турецкого языка. САКАРЬЯ/ТУРЦИЯ. Электронная почта: tunahanarslan@sakarya.edu.tr ORCID: 0000-0003-1994-475X